

scrisoare de început 01

Patriarhul Pavel al Serbiei:
Să fim oameni chiar
și în vremuri inumane!

editorial 03

Cea mai grea „meserie”,
de Tatiana Petrache

noi canonizări 06

Sfânta Elisabeta de la
Pasărea, binecuvântată
roadă a neamului românesc (I)

sfinții Apusului 11

Crinul binemirositor
răsărit din mlaștinile Sennei

poezie creștină 16

Biblica X. Fericirile,
de Ioan Adrian Popa

școala părinților 18

Om cu „O” mare,
de Psiholog Dr.
Irina Petrea-Sullivan

23

Inteligența în pericol.
Efectele AI asupra
capacităților cognitive,
de Conf. univ. dr.
Andrei Drăgulinescu

știința de a iubi 27

Bărbaților le lipsește
vulnerabilitatea de a-și
deschide inimile

cauzele bolilor 31

Sindromul de Oboșală
al Supraviețuirii (I)

34 biblioteca noastră

Cultura română din diaspora își
găsește vocea prin *Littera Nova*

36 cu noi este Dumnezeu

Mitropolitul Panteleimon al Antinoei:
Nu doar Africa are nevoie de apostolat

40 cuvântul duhovnicului

Arhimandritul Nicodim Petre:
O educație fără Dumnezeu
este o educație incompletă

48 oglindiri ale Cuvântului

Patriotismul pașoptist:
Să bem cu generalul Bem!,
de Ninel Ganea

52 convertiri

Dumnezeu a murit. Și apoi? (I)

56 liturgica

Mitropolitul Athanasie al Limasolului:
„Pentru toate orașele și satele
și cei ce locuiesc într-însele” (I)

59 școala astăzi

O educație demnă de o persoană liberă

63 al optulea veac

Experimentul digital impus
cu prețul capitulării educației (II)

68 lecția de luciditate

Sfânta Scriptură e vie!

72 cuvinte vii

Eminescu, Biserica și neamul românesc,
de Sergiu Ciocârlan

76 povești și... povești

Project Hail Mary (Ave Maria)

Cea mai grea meserie

„Prietenii dragi, de vreți să vă pregătiți pentru viață și să nu aveți surprize, bune sunt studiile, bună e ingineria și mai bună meseria –, dar cea mai sigură metodă pentru a evita surprizele în viață și a le putea face față cu oarecare calm, cea mai temeinică pregătire este studiul Calvarului și al Golgotei. Asta e școala practică și tehnică, asta e adevărata școală profesională a meseriei de om în lume.” (Monahul Nicolae Steinhardt)

Cultura noastră a transformat fuga de durere într-o adevărată religie – o religie a confortului și a succesului. Tehnologia a mobilizat forțe impresionante pentru a-l scuti pe om de efort, de boală, de suferință și chiar de moarte. „Dacă tehnologia ar fi îndeajuns de eficientă, suferința ar dispărea, iar moartea ar fi eradicată.” – ni se tot repetă de către ambasadorii erei digitale.

Aplicațiile îți rezolvă problemele înainte ca ele să apară. Totul este optimizat, filtrat, anticipat. Confortul este miza, iar succesul în viață este măsurat după nivelul de confort pe care l-ai atins. Orice fricțiune sau neplăcere reprezintă o eroare de sistem care poate fi remediată. Moartea însăși, când apare, este urgent cosmetizată și eliminată din peisaj. Și totuși, pe măsură ce ne debarasăm de disconfortul exterior, crește în noi disconfortul interior: anxietatea fără motiv,

Om cu „O” mare

Știm astăzi mai mult ca oricând despre psihologia copilului, despre dezvoltare emoțională, educație și sănătate mintală. Și totuși, în mijlocul acestui progres fără precedent, cresc tot mai mulți copii fragili, dezorientați, lipsiți de repere și incapabili să distingă limpede binele de rău. Cum am ajuns aici? Unde s-a rupt legătura dintre iubire și educație, dintre libertate și responsabilitate, dintre succes și caracter?

Pornind de la o întâmplare cutremurătoare din lumea copiilor de astăzi, psihologul Irina Petrea-Sullivan vorbește fără menajamente despre prăbușirea autorității parentale, despre falsa cultură a „fericirii fără efort”, despre abandonarea virtuților și despre drama unei generații crescute mai mult de internet decât de oameni. Un text lucid, profund și tulburător despre nevoia urgentă de a forma nu doar copii „adaptați”, ci oameni adevărați – oameni cu „O” mare. **(A.G.)**

MITROPOLITUL PANTELEIMON AL ANTINOEI,
PATRIARHIA ALEXANDRIEI, DESPRE MISIUNEA
ORTODOXĂ ÎN AFRICA (II)

Nu doar Africa are nevoie de apostolat

În inima Africii și a lumii musulmane, confruntându-se cu sărăcie, boli, tensiuni religioase și diferențe culturale, Mitropolitul Panteleimon al Antinoei a ales să vorbească despre Ortodoxie nu prin confruntare, ci prin dragoste, slujire și puterea exemplului personal.

În acest dialog, evocă experiențe tulburătoare despre misiunea ortodoxă printre musulmani și păgâni, despre drama destrămării familiei creștine și despre nevoia unei noi evanghelizări – nu doar în Africa, ci și într-o Europă care își pierde tot mai mult rădăcinile spirituale. **(T. P.)**

chiar mincinoasă. Un om care are o educație duhovnicească, împreună cu o educație laică solidă, dobândește un discernământ mult mai profund decât cineva lipsit de formare spirituală. Poți avea o educație excelentă, poți fi foarte inteligent sau chiar genial, poți avea memorie extraordinară și cunoaște multe limbi străine, dar fără o educație duhovnicească devii vulnerabil în fața unor patimi care îți pot distruge viața și echilibrul interior. Fie că este vorba despre iubirea de putere, de avere sau de plăcere, despre alcool, desfrânare, pornografia de pe internet, dependența de jocuri, toate acestea pot pune stăpânire pe om, indiferent cât de inteligent este. Educația intelectuală fără educația spiritului nu este suficientă pentru viața unui om care vrea să trăiască echilibrat și să se împlinească.

– *Părinte, aveți fii duhovnicești, care sunt crescuți frumos de părinți, care au această educație duhovnicească. Cum sunt acești tineri?*

– Mai odihnitori. Eu cunosc pe cineva care este foarte inteligent, dar în inteligența lui,

nefiind și Dumnezeu, se chinuie foarte mult singur. E încâlcit. Face raționamente false. Nu se înțelege cu lumea din jurul lui. Pentru mine, un tânăr care este în Biserică este un om care mă odihnește. Este un om care are o perspectivă nu limitată, ci deschisă spre nesfârșitul vieții lui Dumnezeu. Este atent să nu rănească pe cei din jurul lui. Are maniere, are echilibru, știe să zâmbească, este generos, este atent la ceilalți, nu doar la el. Avem tineri de felul acesta, sunt la ASCOR, la ATOR, sunt printre voluntarii cu care lucrăm, sunt tineri care au avut o educație destul de bună acasă și, venind în spațiul acesta al tinerilor care au preocupări frumoase, se regăsesc între ei și cresc împreună, se ajută unii pe alții și se bucură împreună. Este frumos să stai între ei. Îmi spunea cineva: „Atunci când sunt amărât cu soția din cauza necazurilor de la firmă, îi zic fiului meu care este la liceu să-i aducă la noi pe prietenii lui, pentru că vreau să le dau o prăjitură. Și vin acasă la noi, câte doi, câte trei și noi le dăm o gustare, o prăjitură. Eu cu

EDTECH (II)

Experimentul digital impus cu prețul capitulării educației

În ultimele decenii, digitalizarea a fost considerată un pas „inevitabil” în procesul modernizării educației. Entuziasmul pentru adoptarea pe scară largă a tehnologiei a dus la o îndepărtare tot mai accentuată a școlii de metodele tradiționale. Această evoluție, considerată „benefică”, a implicat trecerea rapidă de la introducerea tabletelor și a platformelor online la integrarea deja a Inteligenței Artificiale în procesul educațional. Totuși, un corpus consistent de cercetări și tot mai multe voci din domeniul neuroștiințelor și educației au adus dovezi incontestabile, care anulează entuziasmul inițial și îndeamnă la o reconsiderare urgentă a direcției și la prudență.

După cum arată neurocercetătorul Dr. Jared Cooney Horvath, a cărui carte, *The Digital Delusion*, am prezentat-o în articolul trecut, analizele recente privind performanțele cognitive ale Generației Z ridică întrebări serioase cu privire la direcția în care se îndreaptă sistemele educaționale care au adoptat digitalizarea, evidențiind incompatibilitatea dintre tehnologie și modul natural de învățare al creierului uman.